

KÉTNAPOS RENDEZVÉNYSOROZATTAL KÖSZÖNTÖTTÉK CSÍKSZEREDÁBAN A HÚSZÉVES MAGYAR FELŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYT

Az önálló egyetem igényét tükrözi a Sapientia

A Sapientia abból él, hogy az erdélyi magyarok nem nyugodtak bele az önálló egyetem hiányába – fogalmazott tegnap Csíkszeredában Kató Béla református püspök, az egyetemet működtető alapítvány elnöke a felsőoktatási intézmény húszéves születésnapja alkalmából tartott ünnepségen.

» KRÓNIKA

A rendszerváltás óta eltelt 31 év egyik legjelentősebb erdélyi magyar eseményének tekintik a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem (EMTE) húsz évvel ezelőtti elindítását az évforduló alkalmából rendezett tegnapi csíkszeredai ünnepség szónokai. Tonk Márton rektor az MTI szerint felidézte: az 1989-es rendszerváltás eufóriájában és „hurraoptimizmusában” az erdélyi magyarság azt remélte, hogy újraindíthatja az 1959-ben elvesztett önálló állami egyetemét. Egy bő évtizedes „iszapbirkózás” és a magyar egyetem létrehozására irányuló romániai politikai akarat teljes hiánya vezetett el ahhoz a felismeréshez, hogy „ha nincs önálló állami, akkor legyen magán, de akkor is önálló egyetem, egyetemhálozat”. Így indult útjára húsz évvel ezelőtt az erdélyi történelmi magyar egyházak által létrehozott alapítvány felügyelete alatt, a magyar költségvetésből nyújtott forrásokból a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, amely ma a különböző egyetemi rangsorokban Románia húsz legjobb egyeteme közé tartozik, és amelynek egyes szakjai a legjobbnak számítanak Romániában.

Kató Béla: „Az alapítók beálltak a magyar felsőoktatásért küzdők sorába”

A kérés ereje

Kató Béla református püspök, az egyetemet működtető Sapientia Alapítvány elnöke beszédében megállapította: az alapítók beálltak azok sorába, akik majdnem ötszáz éve küzdenek az erdélyi magyar felsőoktatásért. Felidézte: 1581 óta, amikor Báthory István erdélyi fejedelem jezsuita egyetemet hozott létre Kolozsváron, számtalan egyetemalapítási kísérlet történt. Különböző korokban újból és újból megfogalmazódott az a követelmény, hogy anyanyelvi felsőoktatás nélkül nem lehet Erdélyben teljes életet élni, de a létrehozott tanintézetek rendre rövid életűek voltak. Mi a nagyobb átok az emberen: amikor azt gondolja, hogy neki mindene megvan, hogy ő mindenre képes, és neki nem hiányzik semmi, vagy az, amikor azt gondolja, hogy mindenre képtelen, szerencsétlen,

nyomorult, gyenge és kiszolgáltatott? – tette fel a kérdést beszédében a püspök. Válaszában megállapította: ha valami nincs, akkor azt kérni kell. De ahhoz, hogy a kérésnek ereje legyen, hinni kell, tudni kell, és sok mindent el kell érni. Úgy vélte: a Sapientia abból él, hogy az erdélyi magyarok nem nyugodtak bele az egyetem hiányába.

Minőségi és magyar

Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára „az értékteremtés zászlóshajójának” nevezte az intézményt. „A küzdelem nem volt hiábavaló, versenyképességével, minőségével a Sapientia mind a román, mind pedig a Kárpát-medencei oktatási térben megkerülhetlenné vált, kivívtva magának az erőfeszítések mértékének megfelelő helyet” – állapította meg az

államtitkár. Kijelentette: minden személyes teljesítmény része a nemzet teljesítményének, és az egyetemalapítás útja után megállapítható, hogy a magyar egyenlő a minőséggel, a Sapientia pedig a magyar minőség kiemelkedő példája. „A magyar egyetem magyar diákokkal, magyar minőségben teljesít nemzetközi szinten is” – fogalmazott.

Kelemen Hunor miniszterelnök-helyettes az erdélyi magyarság elmúlt évtizedekben bemutatott egyik legmerészebb vállalkozásának tartotta a Sapientia létrehozását. Kijelentette: az erdélyi magyar közösségnek iránymutató értelmiségiekre van szüksége, és a magyar egyetem ilyeneket bocsát ki. A politikai fontosnak tartotta, hogy az erdélyi magyarság képes volt félretenni a vitáit, és a nagy, stratégiai célokban képes volt

» „A küzdelem nem volt hiábavaló, versenyképességével, minőségével a Sapientia mind a román, mind pedig a Kárpát-medencei oktatási térben megkerülhetlenné vált” – állapította meg Potápi Árpád János.

összefogni. A sikerhez az is nélkülözhetetlen volt, hogy a közösség a magyar kormányban szövetségesre, támogatóra talált. Kelemen Hunor megemlékezett: néhány hónapja a román kormány programjába beiktatták annak a lehetőségét, hogy magánegyetemek is kaphatnak költségvetési támogatást. Kijelentette: a Sapientia tudományegyetem bizonyított, és a román költségvetési forrásokra is jogosultságot kell kapnia. Az ünnepség keretében Kató Béla püspök megáldotta a Sapientia tudományegyetem teljesen felújított csíkszeredai épületét.

A semmiből egy új világot teremtett az erdélyi magyarság

» ISZLAI KATALIN

A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem a 2012-es intézményi akkreditáció óta az első tanévnyitói évfordulóján szervezte meg az Egyetem Napja nevű eseményt. Az idei alkalom azért volt különleges, mert a felsőoktatási intézmény húsz éve, 2001. október 3-án nyitotta meg kapuit. A kerek évfordulót kétnapos rendezvénnyel Csíkszeredában ünnepelte az egyetem, ennek részeként szerveztek szombaton többek között pódiumbeszélgetést. Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke, a Sapientia Alapítvány elnöke, Tonk Márton, a Sapientia EMTE rektora, Kása Zoltán, a Sapientia EMTE korábbi rektorhelyettese, egykori szenátusi elnöke és Lázár Ede, az egyetem csíkszeredai karának dékánja számos érdekességet osztott meg az érdeklődőkkel a nagy aulában.

Hiánycikknek számító szakok

Farkas Emőd (irodavezető, Sapientia Alapítvány) moderátor kérésére a meghívottak először a kezdetekre emlékeztek vissza: felelevenítették, miként kerültek kapcsolatba az egyetemmel, ezt követően pedig általánosabb témák kerültek terítékre. Első ízben arról esett szó, hogy miért lett több kar, miért éppen a meglévő helyszíneket választották, és hogyan állt össze a szakínálat. Kató Béla kiemelte: az indulás óta

szempont az, hogy olyan szakokat indítsanak el, amelyek az állami egyetemi oktatásban hiánycikknek számítanak. Abban viszont, hogy pontosan mikor, hol és mi valósult meg, mindig közrejátzott az emberi tényező is. Kása Zoltán arról beszélt, hogy a legelején Marosvásárhely nem is szerepelt helyszínként a tervekben, azt, hogy mégis épült ott egyetem, a helybeliek harcolták ki. Mint fogalmazott: az utolsó percben ugrottak fel az utolsó vagonra, azóta azonban a mozdonyt megcserélték, hiszen a diáklétszám és a szakkínálat szempontjából is élen jár a marosvásárhelyi kar.

Beszélt továbbá egy egyezségről is, amit többek között a Sapientia EMTE kötött a Babeş-Bolyai Tudományegyetemmel arra vonatkozóan, hogy ne indítsák ugyanazokat a szakokat. Ezt Kása bevallása szerint mindkét fél megszegte az idők során, de csak olyan mértékben, hogy ne befolyásolják kedvezőtlenül egymás működését. A Sapientia indított például informatika szakot, de ez iránt akkora az érdeklődés, hogy minden felsőoktatási intézményben betelnek a helyek. Ugyanígy viszont a Babeş-Bolyai Tudományegyetem is indított környezettudomány szakot magyar diákok számára azt követően, hogy a Sapientian már működött ilyen képzés. Lázár Ede a gondolatmenethez kapcsolódva kiemelte: az említett szabály létjogosultságát nem kérdőjelezi meg, de mindenképpen erős

korlátot jelentett a Sapientianak az elmúlt 20 évben. „Ha főáramú szakokkal tudunk volna a keresletnek megfelelően indítani, jóval egyszerűbb lett volna a működésünk” – ismerte el a csíkszeredai dékán.

Hinni kell benne

A továbbiakban a meghívottak arra tértek ki, hogy hol látják a Sapientiat a többi egyetem között. Ezzel kapcsolatban Tonk Márton elmondta: mára kialakult az erdélyi magyar magánegyetemi hálózat, amelyhez három intézmény tartozik: a Sapientia EMTE, a Partiumi Keresztény Egyetem és a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet. Az sem titok továbbá, hogy a három intézmény között előkészítések alatt áll egy olyan dokumentum, amely jogi értelemben is létrehozza az egyetemi konzorciumot. Ezáltal számos lehetőség nyí-

lik meg előttük, például jóval könnyebb lesz doktori iskolákat indítaniuk együtt, mint külön-külön.

A pódiumbeszélgetés utolsó kérdéseként a moderátor arra volt kíváncsi, hogy mi volt az elmúlt 20 év legnagyobb megvalósítása a meghívottak szerint. Számos fontos pillanat elhangzott, a legmeghatározóbb választ azonban Kató Béla adta. Mint fogalmazott, a legnagyobb megvalósítás az, hogy a semmiből egy új világot teremtett az erdélyi magyarság. „Se diák nem volt, se tanár, se épület. Ma minden van már. Ha ez nem a csoda kategóriába tartozik, akkor mi? Ilyen módon, ilyen rövid idő alatt ezt nem tették meg sok helyen. A felmérésekben a nyolcvanadik helyről indultunk, és ma már a huszadik helyen van az egyetem. Nincs lehetetlen. Bármit meg lehet csinálni, csak hinni kell benne” – húzta alá.

» Színekben pompázó épület, koncertek és buli

Koncerttel és bulival ünnepelte szombaton késő délutántól éjjelig az Egyetem Napját a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem. Az évfordulós ünnep alkalmából az épületet is kivilágították Csíkszeredában. Az intézmény parkolójában kialakított színpadon fellépett DJ Smoothnoise, őt Szabó Balázs Bandájának koncertje követte, majd DJ Venom (Halott Pénz) buliján tombolhattak az egyetemisták és az érdeklődők. A rendezvényre több százan voltak kíváncsiak; míg a koncerten inkább az idősebb korosztály képviseltette magát, a bulira megtelt a hátsó udvar fiatalokkal. Az esemény rendkívül hangulatos volt, hiszen a csíkszeredai kar épületének teljes egésze több színben pompázott közben. (Molnár Rajmond)